

PUSKÁS HÍRADÓ

a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület kiadványa

megjelenik félévenként

2004. november

II. évfolyam 2. szám

ISMÉT FELAVATTÁK PUSKÁS TIVADAR SZOBRÁT NAGYTARCSÁN, AMELY A CEGLÉDI PUSKÁS TIVADAR HÍRADÓ ZÁSZLÓALJ MEGSZÜNÉSEKOR KERÜLT RAKTÁRBA

FELTALÁLÓK (EMLÉKEZÉS PUSKÁS TIVADARRA)

Olyan természetes, hogy cseng a telefon,
Olyan természetes, hogy csak egy mozdulat,
És máris felragyog a fény...

Olyan természetes, hogy szól a rádió, és
Szobánkból nézhetjük a színes televíziót.

Olyan természetes, hogy az elektromos energia
A mindennapi életünknek szerves részese lett.
Vajon gondol-e méltón rá a világ, hogy kiknek
Köszönheti, e sok-sok földi csodát.

Kik voltak, és hol éltek azok a különleges emberek,
Akiket az Isten, alkotó tehetséggel áldott meg.
A magyarnép joggal büszke lehet, mert,
Nálunk is éltek kiváló emberek.

Ilyen volt Puskás Tivadar is, a nagy tudós,
Aki feltalálta a telefonközpontot, és a
Telefonhírmondót.

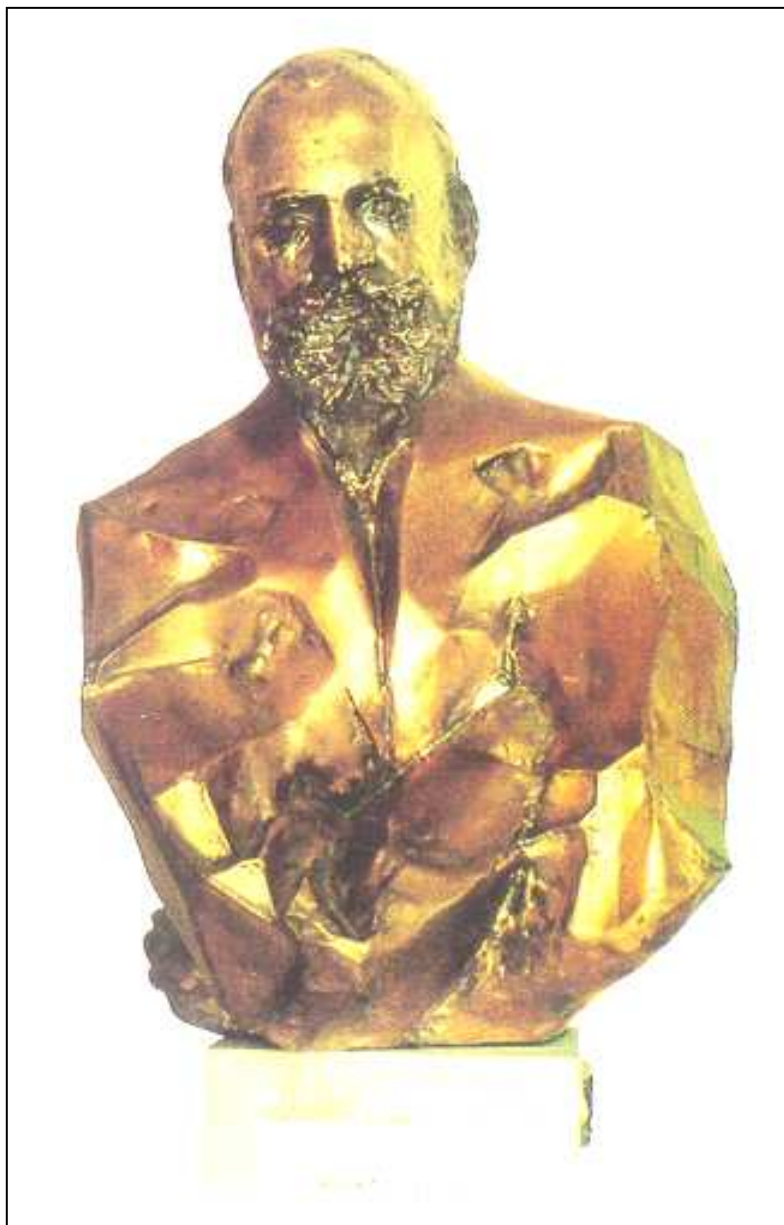
Százhatvan évvel ezelőtt született és egész
Életét a kutatásnak szentelte.

Már kortársai is elismerték, de csak halála után
Vált igazán híressé.

Mindössze negyvenkilenc évet élt, de szellemi
Alkotása megmarad örökké.

A Bajtársi Egyesületünk is felvette az Ő nevét,
Hogy ezzel is ápoljuk, őrizzük emlékét.
A nagy géniusz már régen messze jár, de még
A huszonegyedik században is példaként hat ránk.

Budapest, 2004. október 14

Willnerné Takács Margit

ISMÉT ELTELT EGY ESZTENDŐ

Egyesületünk megalakulása óta eltelt 6 évben évről - évre erősödünk, taglétszámunk állandó növekvő tendenciát mutat.

Hivatásos és nyugállományú katonák, közalkalmazottak, társadalmi szervezetekben, a távközlésben dolgozott és dolgozó munkatársak, de a gazdaságban tevékenykedő szakemberek egyre többen keresik – az aktuálpolitikától mentes – egyesületünket.

Egyesületünk – ez évben is – tevékenyen vett részt a Híradó Tiszti Iskolát 50 éve végzett híradó tisztek jubileumi találkozójának megszervezésében és lebonyolításában.

Az ilyen találkozók után tagságunk létszáma tovább növekedett. E területen kiemelkedő munkát végeztek Dr. Koczka Ferenc ezredes és Havasi János nyá. alezredes bajtársaink.

Egyesületünk számos tagja vett részt a Puskás Tivadar Távközlési Technikum által – a hazafiságra való nevelés keretében – szervezett haditechnikai bemutón a keceli haditechnikai parkban. A bemutató formabontó tanévnitó volt, ami diákok nagy tetszésével találkozott.

Egyesületünk tagjai vezették az osztályonként a közel ezer főre tehető diák sokadalmat tájékoztatva a diákokat a kiállított haditechnikai eszközök rendeltetéséről. Ugyancsak egyesületünk tagjai részt vettek a bemutón látottakról - a diákok által alkotott írásbeli munkák és képi megjelenítést szolgáló tablók zsűrizésében.

Egyesületünk tekintélyét is növelte az a tény, hogy Halmai Ottó dandártábornok bajtársunkat a Vk. Híradó és Informatikai Csoportfőnökét érdemesnek és alkalmasnak tartották a NATO brüsszeli központjában vezető beosztás betöltésére.

Egyesületünk névadója Puskás Tivadar a nagy magyar feltaláló és hazafi születésének 160.

évfordulója alkalmából a Vk. Híradó és Informatikai Csoportfőnökség, A Magyar Honvédség Híradó Parancsnoksága, a Puskás Tivadar Távközlési Technikum szervezésében nagyszabású felemelő ünnepsége került megtartásra, amely eseményeiből egyesületünk is kivette részét.

Az eseményen az első éves diákok évnitója keretében került sor a feltaláló Nemzeti Sírkertben lévő sírjának megkoszorúzására. Ezt követően a Magyar Honvédség Híradó Parancsnokság elhelyezését biztosító nagytarcsai laktanya felvette Puskás Tivadar nevét.

Az ünnepségen részt vett Ivancsik Imre a HM politikai államtitkára és Dr. Szenes Zoltán altábornagy a Honvéd Vezérkar Főnöke, Gémesi György a térség országgyűlési képviselője.

Az ünnepség egyik fénypontja Puskás Tivadar köztéri szobrának felavatása és megkoszorúzása volt. Az avató beszédet az adományozó Puskás Tivadar Távközlési Technikum igazgatója, egyesületünk elnökhelyettese Dr. Horváth László tartotta. Nagy tetszést arató közvetlen hangú beszédében a jelenkor hazafiságának erősítését, az információs társadalom megteremtésének szükségességét, az igazi Európába vezető út megkerülhetetlenségét hangsúlyozta.

Egyesületünk a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen – a szinte hagyományossá vált – technikai konferencián illetve a Puskás Tivadar emlékülésen megtartott előadásával járult hozzá az emléknapi ünnepségek sikeréhez.

Egyesületünk a tagság rendelkezésre bocsátja a „Puskás Tivadarra emlékezünk születésének 160. évfordulóján” c. kiadványt. Kérjük, forgassátok érdeklődő figyelmességgel.

Megragadom az alkalmat, hogy sikeres évünket befejezve kellemes ünnepeket, boldog békés, sikerekben gazdag 2005. évet kívánjak egyesületünk valamennyi tagjának.

*Dr. Lindner Miklós nyá. vörög
PTHBE elnöke*

TANÉVNYITÓ A KECELI HADITECHNIKAI PARKBAN

Kecel nagyközség ma egyik híressége, ami ide vonzza a turistákat, az ország ifjúságát, nyugállományú és hagyományőrző klubjainak tagjait: a Haditechnikai Park.

A budapesti Hadtörténeli Múzeum udvarán kiállított haditechnikai eszközöket az udvaron végzett történelmi ásatások és feltárások miatt ki kellett üríteni. Az eszközök évekig raktározódtak, elzárva a látogatók elől. Ekkor jött egy vállalkozó, Pintér József, akinek gyári területén, Kecelen volt szabad területe. Ezt a területet ajánlotta fel a múzeum haditechnikájának és egyéb gyűjteményének kiállítására. A parkot 2000. május 18-án avatták. Azóta területe, de főleg haditechnikai gyűjteménye gyarapodott, és jelenleg Közép-Európa legnagyobb szabadtéri kiállítása. Ide szervezte 2004-es tanévnnyitóját a Puskás Tivadar Távközlési Technikum, abból az alkalomból, hogy 80 éve kezdődött el az I. Világháború. A látogatás egyik célja az volt, hogy a diákok megismerkedjenek azokkal a katonai eszközökkel, amelyek 40 évig álltak a rendelkezésünkre, és melyek háborús alkalmazására, szerencsére nem került sor. A technikumnak nem ez az egyetlen, a tanulók részére tartott hadtörténelmi és hazafias rendezvénye. Minden évben Puskás Tivadar sírjánál tartják az első évesek tanévnnyitó ünnepségét, közösen a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesülettel.

A Kecelen tartott nap élményeinek megörökítésére több irányú pályázatot hirdetett az igazgatóság. Fotópályázat anyagából a diákok 16 nagyméretű tablót készítettek, melyeknek az értékelésére a PTHBE elnökségét kérték fel. A legjobb tíz tablót az egyesület évzáró beszámoló gyűlésén kiállítottuk. A résztvevők megismerkedhettek arról, mit gondolnak a ma fiataljai a honvédségről. A másik pályázat rövid írásos beszámolót írt ki, melyre szintén jó pályamunkák érkeztek. Az egyik legjobbat a Puskás Híradóban is megjelentettük Végül akik a rajzpályázaton vettek részt, ily módon érzékeltették a látottakat. Több mint 20 rajz érkezett be. Hely hiányában csak kettőt közlünk.

A bajtársi egyesület nagy gondot fordít a fiatalokkal való érintkezésre, segít a tanárok szemléletmódjának kialakításában. Erre közösen szervezett kirándulásokon, az igazgatóval történő személyes kapcsolaton, az iskola rendezvényein történő részvétellel, és egyéb módon kerül sor. Az egyesület tagjai egyéni kapcsolatokon keresztül is segíti az iskolát, és az iskola viszont segít. Egyik ilyen kapcsolat, az intézmény igazgatója elnökségünk tagja. ZMNE Híradó és Informatikai szakát választó diákok látogatást tehetnek a szaktanszéken, megnézhetik a Híradó Múzeumot, és írásos anyagot is kaphatnak ha jövőjüket tisztaként képzelik el.

Az alábbiakban a kedves olvasó is láthatja, olvashatja a fent említett műveket.

Vörös Béla
nyá. mk. ezds.

A NAGY BEVONULÁS

Na tessék,
ezeknek is mindig
valami extra, valami
különleges kell...
Nem elég egy
szimpla évnnyitó a
suli udvarán, csak
meg kéne hallgatni a
beszédet, és
mehetnénk is haza -
neeeeem! Jöjjünk ide
hajnalban, menjünk
le Kecelre,
vonatozzunk,
gyalogoljunk,
múzeumozzunk,

aztán majd este
valamikor csak
hazaérünk –
fantasztikus, ez is
csak nekik juthat
eszükbe, ez pont
olyan, mint az
önmagát lehúzó WC -
meg egyébként is,
minek évnnyitó, már a
tankönyvosztás is
felért egy tanítási
nappal...

Ilyen és ehhez
hasonló, csöppet sem
lelkes monológok

zengtek mindenfelé csütörtök reggel a Nyugati pályaudvar jegypénztáránál, ahol a puskásos diákok gyülekeztek, hogy különvonattal útra keljenek Kecelre, a Pintér Művek hadiparkjába.

Már az út sem telt unalmasan, ugyanis minden osztályhoz csatlakozott egy-egy, már nyugdíjba vonult katona – nagy részük természetesen híradóstiszt -, akik nem ritkán harminc-negyven éves szolgálati idővel büszkélkedhettek, és ezalatt igen magas posztokra jutottak (nem csoda, hisz nagy részük a Puskásban szerezte szaktudását). Hozzánk például egy alezredest osztottak be, akinek pályafutása csúcsán fontos szerepe volt a magyar katonai rádiózás irányításában – rengeteg érdekes dolgot mesélt az akkori technikáról és katonai távközlési módszerekről. Afelől viszont megnyugodhattunk, hogy a magyar honvéd élete – szerencsére – nem volt túlságosan mozgalmas az elmúlt pár évtizedben.

Gyorsan repült az idő – de a vonat már kevésbé, így bő háromnegyed óras késéssel érkeztünk meg az állomásra, ahonnan még egy negyedórás séta várt ránk úticélunkig. Az út viszonylagos nyugalomban telt, csak a sor végén hallatszottak a szokásos megjegyzések, de ezek is elhalkultak, amikor megérkeztünk a hadiparkhoz, és felváltották őket az elégedett hümmögések és érdeklődő pillantások. A puskásos diák ugyanis makacs, nem adja föl kapásból eddigi negatív hozzáállását, és kezd el lelkesedni, legfeljebb azt mondja ki, hogy „hát, nem is olyan rossz” – azt is elég halkán.

De nincs idő bámészkodni, csúszik a program, márpedig haladni kell, se az ebéd, se a vonat nem fog örökké ránk várni. Pár gyors osztályfénykép után aránylag rendezett masszaként gyülekeztünk a park bejáratánál található réten, és vártunk, egyre türelmetlenebbül. Az időbeosztást meg kellett változtatni, ezt viszonylag gyorsan, bár elég bonyolultan sikerült is összehozni – hát igen, két pont között az egyenes a legrövidebb út, de egyáltalán nem a leglátványosabb... Ezután újabb várakozás következett, bár az élesebb fülűek motorzúgásról kezdtek suttozni, sőt, olyan pletykák is szárnyra kaptak, hogy az igazgató úr helikopterrel érkezik – na persze, és majd kiugrik ejtőernyővel, fején a Szent Koronával, aha...

És mégis! Ejtőernyő, korona ugyan nem volt, de a nem is olyan messzi távolban felemelkedett egy helikopter, és elindult felénk. Elkezdtünk mozgolódni

– itt valami készül! Jól sejtettük, a helikopter lelassított fölöttünk, majd szépen, simán landolt a fűvön. Az igazgató úr kiszállt, és – mintha ez lenne a világon a legtermészetesebb dolog – hozzáfogott tanévnyitó beszédéhez, mely a megszokotthoz képest rövidebb és kíméletesebb volt. Megemlítette többek közt a sorkatonaság eltörlését, ami minket már érint, illetve bemutatta házigazdánkat, Pintér Józsefet, aki nem csak a hadipark, de az egész Pintér Művek alapítója is, és

Zainkó Dóra 12.a

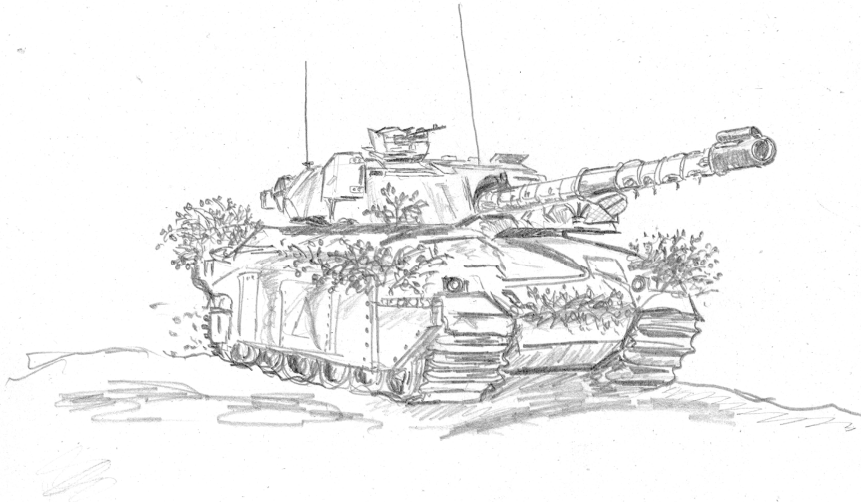
nem mellékesen az ő helikopterével landolt az előbb...

A beszéd elhangzása után következett a hadipark körbejárása, a Pintér Művek megtekintése, illetve a helyben készült ebéd – babgulyás – elfogyasztása. Az osztályokat csoportokra bontották, és így jártuk körbe a látnivalókat, elkerülve így a tülekedést – főleg az ebédlősátornál... Lokátorok, repülőket, helikoptereket, tankokat, ágyúkat, mindenből több típusú és felszereltségű – nem nehéz elképzelni, mekkora lelkesedéssel fogadja ezt 400 fiatal fiú. A parkban gyakorlatilag az egész Magyar Honvédség - vagy inkább Néphadsereg...? - haditechnikája látható volt, melyekről a helyi alkalmazottak, illetve az iskolát kísérő veteránok tartottak rövid, de tanulságos tájékoztatót. A legizgalmasabb mégis az volt, hogy néhány járműbe be is lehetett szállni, és közelebbről láthattuk a kezelőszerkezeteket – bár a cirill betűk ismeretének hiánya nagyban rontotta az élvezetet -, vagy akár a motort. A park tényleg hatalmas területen fekszik, és több száz járművet tartalmaz, így mindenki megtalálhatta a számára legérdekesebb eszközt – igaz, voltak páran, akiknek ez a kávéautomata volt...

A mi csoportunk a repülőgépeknél kezdett, ahol nemcsak a magyar MiG-eket, vagy egyéb, főként légcsavaros gépeket, hanem azok hajtóműveit is láthattuk, sőt, egy nem is olyan régi svéd vadászgép is ékesítette a gyűjteményt. A park másik részén a

forgószárnyas repülő – más néven helikopterek – vártak ránk, melyek pilótafülkéjébe is betekinthtünk, itt is főleg a Magyar Honvédségben rendszeresített típusokkal találkozhattunk.

A következő állomás a tankok és ágyúk hatalmas gyűjteménye volt, ezeket időhiány miatt sajnos nem tudtuk mind megnézni, pláne nem fölmászni rájuk vagy szétszedni őket... A paletta óriási, a tüzérségi eszközöktől kezdve a különleges páncélozott járművekig minden megtalálható volt, köztük sok olyan is, amiről az ember nem is gondolná, hogy egyáltalán létezik.

Bartha Attila 12.a

Ezután a különböző lokátorokhoz és speciálisan felszerelt teherautókhöz mentünk, a választék itt is lenyűgöző volt, még az előző állomáshoz képest is több jármű sorakozott rendezetten, alkalmazási céljuk szerint csoportosítva. Ezek között – és ezekben... - már kicsit szabadabban mozoghattunk, de szomorúan kellett tudomásul vennünk, hogy vagy a kulcsot nem hagyták benne – vagy a kormányt, a pedálokat szedték már ki belőlük...

A nap fénypontja talán a hangulatosan, tábori körülmények között fogyasztott ebéd volt, melyet igazi „gulyásagyúból” tálaltak. Kicsit ugyan forróra sikerült, és néhány társunknak nehéz volt a babgulyás, azért a többségnek mégis ízlett, már ha képesek voltak kivárni, amíg ehetővé nem hűl, és nem laktak jól már a kenyérral, amit a várakozás alatt majszoltak. Mindenesetre biztos vagyok benne, hogy senki nem maradt éhen. Viszont hatalmasat kellett csalódnunk a tanári karban – kiderült ugyanis, hogy nem tudták meginni az összes sört...

Egy kis pihenés és emésztés után folytatódott a kirándulás, méghozzá a park mellett üzemelő Pintér Művekben, amelyben a legmodernebb haditechnika

fejlesztése és gyártása folyik, emiatt csak az egyik üzemcsarnokon keresztül nyerhettünk betekintést a termelésbe, bár ezen látszott, hogy tényleg csak a kíváncsi szemek kielégítésére tartják fenn, az igazi munka nem itt folyik. Egy másik teremben megnézhattunk egy kisebb fegyvergyűjteményt, és itt gyűjtötték össze Kádár János vadászfegyvereit és trófeáit is. A katonai fegyverek gyűjteményében főként modernebb darabokat láthattunk, néhány tájékozottabb társunk meglepő szakértelemmel kalauzolt körbe minket. Külön kiállítás volt a tüzérségi fegyvereknek, itt az üzem pár tanácsadója – mind veterán katonák – tartottak rövid előadást ezen fegyverek működéséről és használatuk technikájáról. A kiállítás különlegessége volt egy eredeti, az 1848/49-es szabadságharcból származó ágyú is, melyet még Gábor Áron öntödében készítettek.

A program csúszása miatt sajnos nem volt idő szabadprogramra, nem tudtunk még egyszer körbenézni a parkban, így is késve indultunk vissza a vonathoz, erőltetett menetben, megfelelő biztatással: „Mire vártok, menjetek már! El fog indulni a vonat, lükék, gyerünk már!” – hát igen, az igazgató úr hazafelé nem helikopterrel jött...

Olyan nagyon nem késtünk le a vonatról, megvárt minket, de az a rendszer, hogy visszafelé is ki voltak osztva a helyek osztályonként, igen csak megzavart néhány ifjabb titánt, akik nem tudták, hogy nem az egész vonat fordult meg, hanem csak a mozdony került előre... Egy részük így nem találta a helyét, és az egész fejtetlen szaladgálásba torkollt. Szerencsére elég hamar rendeződtek a dolgok, és teljes létszámban elindultunk haza.

Az úton már nyoma se volt a reggeli lehangoltságnak, legfeljebb páran kerültek el fáradtan az ülésben, a többség mégis izgatottan tárgyalt a látottakat, az indulásra jellemző „minek ez az egész?” véleményét felváltotta a lelkes „miért nem jövünk vissza máskor?” vélekedés. És valóban, egy ilyen évnnyitó sokkal színesebb és emlékezetesebb, mintha helyben, a suliban tartottuk volna, arról nem is beszélve, hogy olyan dolgokat láthattunk, amik a nagy többséget érdekelték, és amelyekkel valószínűleg – legalábbis nagyon remélem - többet nem, vagy csak ugyanilyen kiállítás kereteiben fogunk találkozni.

Ambrus Péter 14.b

Puskás Tivadar Távközlési Technikum

50 ÉVES BAJTÁRSI TALÁLKOZÓ ÉS EMLÉKDIPLOMA ÁTADÁS

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Karán 2004. 09. 24-én bensőséges ünnepség keretében vették át 50 év után, Emlékdiplomájukat a jogelőd Zalka Máté Híradó Tiszti Iskolán 1954-ben avatott híradótisztek.

Az ünnepségen megjelent és nagy tisztelettel üdvözölte a jubiláltakat, Prof. Dr. Szabó Miklós akadémikus, nyá. vezérőrnagy az egyetem rektora.

Az ünnepség után a résztvevőkről csoportkép készült, melyet mindenki postán kap meg. Ezt követően múzeumlátogatáson vettek részt, ahol kitörő örömmel azonosultak a tablókön és a tárlókban elhelyezett relikviákkal, melyben magukat azonosították a fényképeken. Mély hatást váltottak ki bennük a kiállított híradó technikai eszközök, melyek velük voltak egész pályafutásuk során.

Meleg szavakkal méltatta a résztvevőket közel 40 éves munkájukért és helytállásukért, melyet a Magyar Néphadseregben fejtettek ki, a híradó szolgálat hírnevének, a csapatok vezetésének biztosítása érdekében. Az ünnepségen részt vettek Prof. Dr. Berek Lajos ezredes úr a ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Kar dékánja, Hamar Sándor mk. ezredes úr a HM HVK Híradó és Informatikai Csoportfőnökség csoportfőnök-helyettese, dr. Lindner Miklós nyá. vör. a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület elnöke, Koltai István nyá. ezredes úr, a Budapesti Nyugállományúak klubja Híradó Tagozatának elnöke, Kerényi József nyá. ezredes, volt iskolaparancsnok. Az avatott tisztek a betegség miatt távollévő Susa István nyá. ezredes helyett és az ő nevében dr. Koczka Ferenc ezredes úr a Katonai Elektronikai Tanszék tanszékvezetője üdvözölte, megemlékezve az 1952-54-ben közösen végzett munkáról, a nehézségekről, örömeikről. Megemlékeztünk az 50 év alatt elhunyt bajtársainkról. A diplomákat dr. Berek Lajos ezredes úr adta át a megilletődött jubiláltaknak, akik megbecsülésük jeléül vették át azt. Egyikük-másikuk erősen elérzékenyülten. A hivatalos ünnepség a Szózat hangjaival fejeződött be.

A jubiláltak nagy meglepetéssel tapasztalták a híradótiszt-képzés tantermeit, kabinetjeit, ahol a tanszék tanárai tájékoztatták őket az egyetemen folyó képzésről.

A díszében a résztvevőket Prof. Dr. Berek Lajos ezredes úr köszöntötte. Pohárköszöntőjében méltatta az 50 éves jubileumukat ünneplő bajtársaink Magyar Néphadseregben nyújtott példamutató magatartását és megállapította, hogy a tisztképzésben ma is példa értékűnek tartják azt a lelkiismeretes, a haza iránti elkötelezettséget amit a jelenlévők tanítottak pályájuk és életük során. Végezetül sok boldogságot, erőt, egészséget, békés boldog nyugdíjas éveket kívánt családjuk körében. Az ebéd jó hangulatban, visszaemlékezésekkel, barátságok felújításával folytatódott. Az 50 éve avatott tisztek kifejezték köszönetüket a szervezőknek, a tanszéknek, az alma-maternek azért, hogy ez a találkozó amire álmukban sem gondoltak létrejöhetett, találkozhattak, örülhettek egymásnak. Úgy búcsúztak, hogy 5 év múlva újra szeretnének találkozni.

*Havasi János nyá. alez.
szervező*

LÁTOGATÁS A DIÓSDI RÁDIÓ- ÉS TELEVÍZIÓ MÚZEUMBAN

2004 május 20-a sokáig felejthetetlen élmény lesz mindazok részére, akik megtekintették a RÁDIÓ- és TELEVÍZIÓ MÚZEUM: „A Magyar műsorszórás 70 éve” címmel kialakított európai színvonalú, a maga nemében egyedülálló kiállítását.

A PTHBE és az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja Híradó Tagozata szervezésében megvalósított látogatás nagyszámú érdeklődőt vonzott. Vonzotta őket a szakma szeretete és a jó ötlet. A reggeli indulás s Stefánia útról, az MH Híradó Parancsnokság által biztosított busszal kicsit késett, de a lelkesedés és a jó hangulat mindent megoldott. A busz „eltévelyedése”, az utasok irányítása mellett végül is nem okozott problémát. Megérkeztünk. A látvány a múzeumban mindent kárpótolt. A kültéri emlékpark a központi táblával, melynek tetejét a lakihegyi antennatorony mása díszít, oldalán egy-egy kopjafával és a tisztelet jeléül fejet hajtó két emberi alakkal tartalmazza az emlékpark létrehozásának célját és idejét.

„Tisztelet adassék azoknak a magyar tudósoknak, konstruktőröknek, postamérnököknek, akik az emberiség e századi nagy találmányai, a rádió és televízió feltalálásához, meghonosításához, közkinccsé tételéhez, fejlesztéséhez, működtetéséhez tevékenységükkel hozzájárultak.

...Az utókor tiszteletének szerény jeleként az első emlékoszlopok felállításával hozta létre ezt az emlékhelyet 1995-ben ... az Antenna Hungária Részvénytársaság és a Postai és Távközlési Múzeumi Alapítvány.”

A központi táblát körívből átölelő, a tábla stílusával megegyező fafaragásos emlékoszlopok - szám szerint 14 - tudósaink, mérnökeink, feltalálóink arcképeivel impozáns egységet alkotnak. Közöttük van a Nobel-díjas fizikus Dr. Békésy György, Puskás Tivadar, Paskay Bernát, Dr. Bay Zoltán az első holdradar megalkotója és a többi kiválóság, kiknek neve sajnos itt - most a cikk korlátai miatt nem szerepel. A tudósokat a szabadtéri antennagyűjtemény veszi körbe a 4 és 19 elemes Yagi antennából az UHF televízió-antennarendszerén át a Westel 900 GSM rádiótelefon antennáig. Impozáns, szakszerűen kialakított antennapoligon.

Mielőtt belépünk a múzeum épületébe, a mögötte álló két kocsiszínből látható a Magyar televízió 5. számú színes közvetítő kocsija, a FUM 12 típusú mérőkocsi és a Magyar Rádió közvetítő kocsija. A kerti séta után a múzeum előcsarnokába lépve, a főbejárati árkádokat elhagyva, a sarokvitrinekben elhelyezett „ösi” mechanikus és a későbbi elektromos hangjelzők, detektoros rádiók, sétálómagnók, öreg rádiók – és sok más – követően, néhány lépcső megtételével elénk tárulnak azok a hazai relikviák, melyek a rádiózás teljes vertikumát felölelik, többségük működőképesen. A

telefonhírmondó kettős hangszórója I. Ferenc József császár részére készített hallgató korabeli emlékei, Puskás Tivadar személyes tárgyai, a Szikratávíró csak a kezdet. A műsorszórás kísérletei, majd annak megvalósítása tárgyi emlékekben ölt testet. A tárlatot korszerű audiovizuális információs berendezések egészítik ki, melyek a rádiózás, a rádióstúdiók történetét a magyar ipar által gyártott rádiók, vevők, a televízió-technika és a műsorszórás eszközeit, rendszerét szemléltetik. A televízióézők életképei a televíziózás általánossá válásának időszakát jelenítik meg.

A hazai mikrohullámú rendszer berendezései, a mintegy 30 hazai gyártású televíziókészülék, 1956-ból az Orion AT 501-től, a Videoton készülékeken át az 1985-ben gyártott ORION Mór televízióig a magyar híradástechnika termékei. Nosztalgiával néztük őket. Külön kerülnek bemutatásra a katonai rádióadók és híradástechnikai berendezések, rádiórelé, vevők, géptávírók. Kellemes emlékképek felidézésével, simogató szeretettel emlékeztek a látogató csoport tagjai a jól ismert berendezésekre, az FMV, a Mechanikai Labor, a BRG, az Orion, a Videoton, a Telefongyár és több más nagy hazai gyártó cég által, magas műszaki színvonalon gyártott, fejlesztett termékeire, melyek nem csak a

Magyar Honvédség (korábban Magyar Néphadsereg) rendszeresített eszközei voltak, hanem exportképességük révén sok ország katonai híradásában is rendszeresített, megbízható eszközként kerültek alkalmazásra.

A rádióamatőrök kiállítás részben a Magyar Rádióamatőr Szövetség címtáblája alatt a rádióamatőrök által használt készülékeket láthatjuk, kiemelkedő teljesítményeket bizonyító tárgyak, díjak társaságában. Az amatőr rádiózást Szabó Lajos festőművész által 1950-ben festett nagyméretű kép örökíti meg.

Külön emlékszobákban kerülnek bemutatásra Dr. Békésy György fizikus, akadémikus, postamérnök (1989-1972) élettörténete és relikviái a Hawai Egyetemi Békésy Múzeum hazaszállított tárgyai és berendezései. Ő az ötödik magyar tudós, aki felfedezése miatt Nobel-díjat kapott.

A vendégkönyvi bejegyzések Mannheim-től-Lille-ig, USA Seathlletől Brazíliaig és a hazai bejegyzések az elismerés hangján íródtak.

Theresa Molnár (USA) írja: „...ezt a Múzeumot mindenkinek meg kell nézni.”

A Rádió- és Televízió Múzeum nekünk is a látottak alapján kiemelkedő, hasznos és maradandó élményt nyújtott. Az itt leírtak csak ízelítőül szolgálhatnak. Érdemes megnézni.

B. Nagy Péter
nyá. mk. alez.

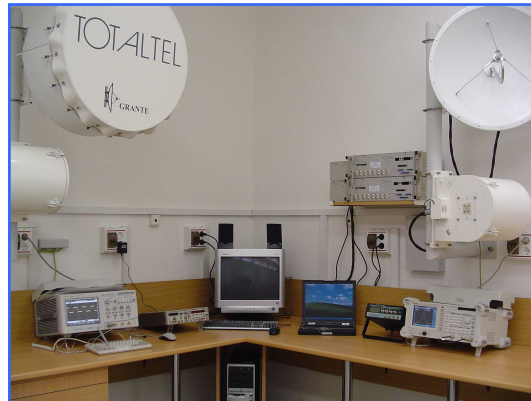

Egyes vélemények szerint az alapfokú híradótiszt-képzés elmélete és gyakorlata a '70-es évek elején – a villamosmérnök képzés bevezetésének időszakában – felelt meg legjobban a megrendelői igényeknek. Az azóta eltelt időszak átalakításai csak ártottak. Ez ugyan túlságosan leegyszerűsített vélemény, de igazságtartalmán érdemes elgondolkodni.

A híradó szakirányú képzés végrehajtásáért felelős középszintű vezető egyik legfontosabb feladata, hogy folyamatosan hozzáigazítsa a képzést a változó körülményekhez. Márpedig azok változtak, sőt gyökeresen átalakultak. Az igények ismeretében, az adottságokhoz alkalmazkodva. Az utóbbi években képzésünk több síkon is jelentősen átalakult. Nyugállományú bajtársaim részére egy rövid tájékoztatást kívánok adni a híradó szakirányú képzés jelenlegi (2004. október) helyzetéről. Ezt az alábbi főbb szempontok szerint csoportosítom:

1. Szervezeti változások
2. A képzési kínálat változása
 - Alapfokú híradótiszt-képzés
 - Híradó szaktanfolyamok

1. Szervezeti változások

A védelmi felülvizsgálat követelményeivel összhangban a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem szervezetében jelentős átalakítások, összevonások és létszámcsökkentések kerültek végrehajtásra. A korábbi három karos egyetemi szervezet átalakult. A Vezetés- és Szervezéstudományi Kar összevonásra került a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolai Karral. Ennek eredményeképp az egyetem jelenleg két egyetemi karral a **Kossuth Lajos Hadtudományi Karral** és a **Bolyai János Katonai Műszaki Karral** rendelkezik. Az összevont karon a korábbi 26 helyett 12 tanszék került kialakításra. A híradó szakirányú képzés az új szervezetben a **Katonai Elektronikai Tanszék** feladata lesz. Ez egy új oktatási szervezeti egység, mely magába foglalja:

- Az Elektronika Szakcsoportot,
- A Légvédelmi rakéta és Tüzér Szakcsoportot,
- A Radartechnikai Szakcsoportot,
- A Híradó Szakcsoportot és
- A Rádióelektronikai Felderítő Szakcsoportot.

Összességében elmondható, hogy ez a tanszék felelős a villamosmérnöki szak képzéséért és a 2005-ben induló had- és biztonságtechnikai mérnök szak / katonai elektronikai szakirányának képzéséért.

A tanszéken belül a **Híradó Szakcsoport** rendeltetése a híradótiszt hallgatók főiskolai szintű (BSc) képzése alap, nappali és levelező képzési formákban. A szakcsoport alaprendeltetése mellet végzi a rendszerbe állításra tervezett és a rendszerbe állított híradó eszközök üzemeltetésére és üzemben tartására történő felkészítést, egyfajta szakmai továbbképző központként funkcionál. Ez a feladat az utóbbi években egyre hangsúlyosabb. A szervezeti változások egyik, számunkra kedvező velejárója volt, hogy az egyetem vezetése elismerve a folyamatosan nagy létszámban történő híradó képzéseket, 2 fővel növelte a híradó szakcsoport oktatóinak létszámát. Ezzel lehetővé vált az információvédelmi képzés beemelése képzési kínálatunkba.

2. A képzési kínálat változása: Alapfokú híradótiszt-képzés

A Magyar Honvédségnél bekövetkezett létszámcsökkentések következtében jelentősen visszaesett egy-egy fegyvernem, szakcsapat tiszt utánpótlás szükséglete, melynek kielégítésére a megmerevedett képzési struktúra nem tudott adekvát választ adni. Így a megrendelő oldaláról bizonytalanná vált a tiszt utánpótlás tervezése, a másik oldalról viszont gyakran előfordult, hogy a végzett tiszteknek nem tudtak képzettségüknek megfelelő beosztást felajánlani.

Az egyetem korábban is kísérletet tett a képzési struktúra egyszerűsítésére, az egymáshoz szakmailag közel álló szakok, szakirányok képzésének összevonására, ezáltal a tiszt alapképzés gazdaságosságának javítására. Ez sikerrel járt azon szakokon, melyek teljes terjedelmükkel a katonai felsőoktatás képesítési követelményinek hatálya alá estek. Így alakult ki az integrált képzést folytató katonai vezetői szak. Ugyanakkor eredménytelen volt mindaddig a műszaki felsőoktatás képesítési követelményei által is meghatározott, mérnök képzést folytató szakokon és

szakirányokon a képzés differenciáltságának csökkentésére irányuló erőfeszítés. A szakreferensek a végsőig ragaszkodtak a szakok, szakirányok részletes képzési követelményeinek teljesítéséhez, ami ugyan egybeesett a fegyvernem, szakcsapat érdekeivel, de a képzés gazdaságosságát radikálisan rontotta.

A **megoldás** – mely az integrált képzési szak, a **had- és biztonságtechnikai mérnök szak** megalkotásában öltött testet – csak megrendelő és a képzést végrehajtó intézmény kölcsönös kompromisszumával, a probléma újszerű megközelítésével, egyfajta szemléletváltással volt lehetséges.

Képzés-költséghatékonysági problémák az egyetem vezetését arra ösztönözték, hogy a jelenlegi – 7 szakon és 14 szakirányon folyó – mérnöktiszt-képzés alternatívájaként egy olyan integrált alapképzési szakot hozzon létre, mely:

- a magyar és európai felsőoktatás harmonizációját elősegítő – Bolognai nyilatkozatban deklarált – elveknek megfelelően lineáris képzési szerkezetű, azaz a képzési folyamatnak egymásra épülő főiskolai (BSc) és egyetemi (MSc) kimenete van;
- kielégíti a Magyar Honvédség folyamatosan változó igényeit a mérnöktisztek utánpótlásában;
- a tanulmányi időszakon belül minél későbbre tolja ki a szakirány és specializáció választást annak érdekében, hogy optimálisan legyen tervezhető az MH mérnöktiszti utánpótlása;
- hosszútávon fenntartható és költséghatékonyan működtethető az egyetem szervezetében.

Helytelen lenne az integrált mérnök szak alapításakor csak az előnyökről beszélni. A szak létrejötte egy kompromisszum eredménye, mely szükségszerűen engedményeket jelent a korábbi követelményekből, vívmányokból. A jelenlegi hét szakon folyó mérnöktiszt-képzés több mint 30 éves múltra tekint vissza, melynek során a képzés tapasztalatait visszaforgattuk és kialakult a megrendelő igényeinek megfelelő (de jelenleg gazdaságtalan) katonai-szakmai képzés.

A had- és biztonságtechnikai mérnök szak tanterve erősíti ugyan a képzés katonai jellegét, de gyengíti a mérnöki alapozást. Ennek következtében a jelenlegi polgári követelményeknek is megfelelő képzés elmozdul, áttér a katonai követelmények fokozott kielégítésének szűkebb sávjába.

A szakon végzettek nem rendelkeznek majd polgári végzettséggel, ami ugyan fokozza a szervezethez való (kényszer)kötődést, de nem biztos, hogy mindez jó a Magyar Honvédségnek és biztosan nem jó az egyénnek, aki egzisztenciálisan kiszolgáltatottabbá válik. Ez a változás nehezíti azon tisztak életpályáját akik idővel kiválnak a Honvédségből, a bennmaradókat pedig távolítja a magyar műszaki értelmiségtől.

Ezen hátrányok ellentételezéseként jelentkeznek egy gazdaságosan, a Nemzetvédelmi Egyetem bázisain, katonai körülmények között végrehajtható képzés, melyben megőrizhető, átmenthető az évtizedek alatt kialakult képzési kultúra.

A megrendelői igények kielégítése érdekében (többek közt a Híradó és Informatikai Csoportfőnökség igénye alapján) a Kar megkezdte az új – bolognai folyamatnak megfelelő – villamosmérnöki szak szakindítási eljárását. Ha erre az engedélyt megkapjuk, lehetőség nyílik továbbra is villamosmérnök tisztak képzésére.

Híradó szaktanfolyamok

A megrendelő Magyar Honvédség részéről – összefüggésben az új haditechnikai eszközök rendszeresítésével, az új előmeneteli rend bevezetésével – a hivatásos és szerződéses katonák tömeges át- és továbbképzési igénye jelentkezett, melynek részbeni kielégítését az egyetemnek fel kell vállalni. Tudomásul kell vennünk, hogy a képzés súlypontja eltolódik a tanfolyami képzések felé, mely egyidejűleg menekülési irány is lehet a tisztképzésben feleslegessé vált oktatók foglalkoztatására, a másutt csak drágábban megvásárolható képzések helyben történő végrehajtására.

A Híradó Szakcsoport (akkori tanszék) már évekkel ezelőtt felvállalta a híradó szakmai továbbképző központ feladatait és így magához vonzott több százmillió forint értékben képzési infrastruktúra beruházásokat. Ezek bázisán az alábbi szaktanfolyamokat végzi:

- katonai végzettséggel nem rendelkező híradótisztek szakmai felkészítése,
- Főhadnagyi és századosi szakmai előmeneteli tanfolyam,
- Siemens HICOM 300 E üzemeltetői szaktanfolyam,
- Elektronikus információvédelmi szaktanfolyamok,
- Mikrohullámú üzemeltetői szaktanfolyam (tervezett),
- Kongsberg MP 300 és MH 300 rádiók üzemeltetői szaktanfolyam (tervezett).

Össességében megállapítható, hogy a híradó szakirányú képzés oktatói és infrastrukturális oldalról is a kor színvonalán biztosított, a szakcsoport felkészült az új híradó eszközök rendszerbe állításából egyetemünkre háruló képzési feladatok teljesítésére.

*Dr. Koczka Ferenc
nyá. ezds.*

30 ÉVES A HÍRADÓ MÚZEUM

A Magyar Királyi Honvédségnél, és a Magyar Néphadseregben rendszeresített híradó eszközök gyűjteményes kiállítása. 1974-ben készült el A Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola Híradó Tanszékén az a kiállítás, ami a későbbi fejlesztések után alakult nem hivatalosan elismert múzeumává.

A múzeum tulajdonosa: HM Vezérkar Főnökség Vezetési Csoportfőnökség Híradó Osztálya, MH Elektronikai Szolgálatfőnöksége

A múzeum kezelője: ZMNE Bolyai János Műszaki Kar Katonai Távközlési és Telematikai Tanszék

A Híradó Múzeum ma két teremből áll: Az első teremben található a híradástechnikai eszközök gyűjteménye 1915-1945-ig. A fali tablók a híradás létrejöttének történetét, az elektronika fejlődését szemléltetik. A tárlókban könyvek, kisebb eszközök és dokumentumok találhatóak. Külön helye van a tábori posta eszközeinek, a szakkönyvtárnak, a dokumentum gyűjteménynek. Diaképek vetítésére is van lehetőség.

A második terem vegyes kialakítású: a terem középső részén híradástechnikai eszközök találhatók 1945-1990 közötti időkből. A katonai eszközök gyűjteményét kiegészíti a polgári gyűjtemény, a képzésben használt korabeli szabályzatok és bemutató eszközök gyűjteménye. Külön értéket képviselnek a külföldi katonai híradó eszközök, többek között amerikai, Jugoszláv, vietnami híradó csapatoktól kapott ajándékok.

Fali vitrinekben a híradótisztek képzésével kapcsolatos történeti feldolgozások és dokumentumok láthatók a kiegyezéstől a rendszerváltásig. A többi vitrinben a tisztképzés tárgyi emlékeit gyűjtötték össze. Néhány vitrinben a híradó csapatoktól kapott emlékek, dokumentumok találhatóak. Két vitrinben a híradók külkapcsolatainak állítottak emléket. Az eszközökről ebben a teremben is rövid leírást találhatunk a mellettük elhelyezett kis táblákon.

Bővebb kutatómunkához könyvgyűjtemény és csapattörténeti albumok állnak a hallgatók és a kutatók rendelkezésére.

A Híradó Múzeum létrejöttének története: 30 év után visszatekinteni az elmúlt évtizedekre, arra az alkotó munkára, amely a híradó szolgálat múzeuma létrehozásának gondolatától az effektív munkavégzésen át végül is annak megvalósítását eredményezte, igen megható érzés. A múzeum, megvalósításának gondolata már az 1950-es évek közepén felvetődött. Létrehozását, gyakorlati megvalósítását ebben az időben több objektív tényező hátráltatta. Gyakoriak voltak a hadsereg átszervezések, napirenden volt a tisztképzés reformja, ami értelemszerűen maga után vonta a tisztképzés intézményeinek összevonását is. 1957-ben megvalósításra került az Egyesített Tiszti Iskola, majd tíz évvel később a Magyar Köztársaság Elnöki Tanácsa a tisztképzést főiskolai szintre emelte, amelynek értelmében három főiskola alakult.

A múzeum az első híradó tiszti iskola fennállásának 25. évfordulójára készült el. Az átadásra 1974. május 6-án ünnepélyes keretek között került sor. Az átadási ünnepséget a Magyar Honvédség Híradó Főnöke Molnár János ezredes nyitotta meg. Az ünnepségen részt vett a Híradó Csoportfőnökség teljes személyi állománya, a katonai szervezetek híradó főnökei, a híradó tisztképzés veteránjai, a nyugállományú híradó tisztek és az akkori híradó szakmai vezetés személyi állománya.

Az avatás óta mintegy ezer látogatója volt a múzeumnak. Számos katonai küldöttség, több államfő, és nem utolsósorban a főiskolán tanult hallgatók, végül a nyugdíjas állomány. A Híradó Múzeum adott indulási

alapot a kialakult többi fegyvernemi gyűjteménynek, melyek ma is megtekinthetők a ZMNE Üllői úti bázisán.

Vörös Béla
nyá. mk. ezds.

TÁJÉKOZTATÓ A BEOSZ TISZTÚJÍTÓ KÖZGYŰLÉSÉRŐL

A tisztújító közgyűlést ez év május végén tartották Szentendrén, melyen beszámoltak az elmúlt időszak munkájáról, elfogadták a feladattervet, az új alapszabályt, végül megválasztották az új elnökséget. A küldöttek elismerően szóltak, az előzetesen részükre kiküldött írásos anyagokról, kiemelve, hogy azok tényleg a valóságot adták. Az észrevételek, hozzászólások, megerősítették a szövetség eddigi eredményes tevékenységét, ugyanakkor bátran tettek javaslatokat a munka eredményesebbé tétele végett, de felvették a negatív észrevételeiket is.

A résztvevők erősítették, hogy a honvédelemhez, a haderőhöz való viszony, a hazaszeretetének az egyik kiemelkedő ismérve, mielőbb el kell érni, hogy a Magyar Honvédség a nemzet jelképévé váljék. Fontos a katonai generációk összefogása, érdekképviselése, nem utolsósorban a Bajtársi szellem ápolása. Jól példázza a generációk összefogását a szövetség által immár ez évben XIII. alkalommal Balatonkenesén megrendezett Katona Nemzedékek Találkozója. E összejöveteleken a különböző korosztályok magyar és külföldi katona nemzedékek mindig megtalálták a közös hangot, a múlt háborús eseményeinek – éveknek a felidézését! Ezt csak folytatni kell!

E kis kitérő után rátérek és folytatom a közgyűlésen elhangzottakat! Pozitívumként említették, hogy az utóbbi években megnőtt a HT Állományú tagjainak érdeklődése és a belépők száma. Elismeréssel nyugtázták a nyugállományú katonák helyzetének jogszabályi rendezése érdekében kifejtett tevékenységét. Felvetették, hogy az elnökség határozottabban álljon ki a nyugállományú katonák elszegényesedése és szociális vonatkozásban, a lemaradás, valamint a jogszabályokban rögzített jogaik – járandóságai mellett. Foglalkoztak azokkal a kérdéssel is, melyek még mindig megoldatlanok.

Többek között:

- Szolgálati nyugdíjak reálértékének csökkenése;
- A katonai szolgálat, társadalmi átlagnál nagyobb terheinek a korábban nyugállományba kerültek számára való elismertetése;
- A „Honvéd Nyugdíj és Egészségügyi Biztosító”, valamint a „Honvéd Nyugdíjsház” mielőbbi létrehozása;
- A szociális és egészségügyi támogatási rendszer színvonalának emelése.

Bizonyos vonatkozásában a BM tárca gondoskodását példaként állították a HM tárca elé. Szó volt a tageszervezetek működési körülményeiről, melyek a honvédségen belüli változások miatt igen megnehezdedtek a feltételek. Mindenesetre, a jelenlegi helyzet nem megnyugtató. Elhangzott az is, célszerű lenne szoros együttműködést, közös megoldást kialakítani a BM-hez tartozó szervezetekkel, a rendőrkapitányságokkal.

Elismerés hangján szóltak a szövetség szociális tevékenységéről, a rászoruló kis közösségek, a nehéz helyzetben lévők támogatásáról. Kiemelték a hadkiegészítő parancsnoksággal való igen jó kapcsolatot, szoros együttműködést, segítségnyújtást.

Az alapszabály számos módosítást tartalmaz, melyet előzetes viták vélemények, javaslatok alapján került a közgyűlés elé, melyet egyhangúlag el is fogadtak.

Példaként:

- Elnökség létszáma egyharmaddal csökkent;
- Az ügyvivőkön keresztül a feladatokhoz való kötődés növeli a munkavégzés hatékonyságát;
- A tagozatvezetői megbízások segíthetik az érdekvédelmi-érdekképviselési megoldásokat;

- A vezetésbe a fiatalabb korosztály bekerült;
- A tanácsadó testület sokrétű munkalehetőségei nagyban segítik az elnökség tevékenységét.

A küldött közgyűlés olyan célokat tűzött maga elé, melyek tovább növelik a BEOSZ tekintélyét, munkája hatékonyabbá válhat, segítik a tageszervezeti munkát, de nem utolsósorban a katona generációk érdekképviselését.

Ami a szövetség létszámát illeti, elmondhatjuk, még 1998-ban, mikor a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület csatlakozott a BEOSZ-hoz, mi voltunk a 61. tageszervezete 31 fővel, ma már mi is a 160-as létszám felé haladunk. A BEOSZ fejlődését mutatja, hogy ma már 100 egyesület - club - csatlakozott hozzá, meghaladva a 10.000-es létszámot.

Befejezésül a közgyűlés 4 évre megválasztotta a tisztségviselőket (30fő).

Elnökség: Elnök: *Sipos Géza nyá ezds.*
Ügyvezető: *Erdős László ezds.*
Alelnökök: *Dr. Lovas Gábor nyá. ezds.*
Fenyvesi Péter nyá. ezds.

Ügyvivők: Érdekvédelem: *Galló István nyá. ezds.*
Szociális: *Fekete József nyá. ezds.*
Nemz. kapcs.: *Török Árpád nyá. ezds.*
Pályázatok: *Spisák Péter örgy.*
Hagyományörzés: *Daróczy Ferenc nyá.alez.*

Tagozatok: Ht. állomány: *Somkutas Imre ezds.*
Nyugállomány: *Szekeres József nyá. ezds.*
Női tagozat: *Bodi Jánosné*
Fegyveres: *Takács Imre*

Régióvezetők:

1. Közép-Magyarország: *Gál István nyá. ezds.*
2. Dél-Alföld: *Deli József nyá. ezds.*
3. Észak-Alföld: *Tóth Sándor alez.*
4. Észak-Magyarország: *Konyhási Mihály nyá. ezds.*
5. Közép-Dunántúl: *Jobbágy Antal nyá. ezds.*
6. Nyugat-Dunántúl: *László Attila nyá. örgy.*
7. Dél-Dunántuli: *Pásztor István nyá. ezds.*
8. Magyar Ejtőernyős BSZ: *Dr. Boda József r. ezds.*

Tanácsadó testület: *Végh Ferenc nyá. vezds.*
Kovács Zoltán ddtbk.
Szekeres István ddtbk.
Herczeg Ottó nyá. ezds.
Simon Béla nyá. ezds.

Ellenőrző Bizottság: *Vadászi Tibor nyá. vörgy.*
Sztanó Géza nyá. vörgy.
Paksi Ferenc nyá. alez.
Tóth Lászlóné

HM. Idősügyi Tanács tagjai: *Sipos Géza, Simon Béla, Békési Zoltán és Fenyvesi Péter nyá. ezredesek*

A közgyűlés jóleső érzéssel vette tudomásul a tagság egyetértését, értékes hozzászólásait, a jövő elképzeléseit, a közös munka eredményeit, ugyanakkor természetesen a felvetett kritikai észrevételeket is. Mi magunk részéről is őszintén az elkövetkező évben, ciklusban további jó eredményes munkát kívánunk, azzal a megjegyzéssel, hogy mindazok az elképzelések, tervek, mit a közgyűlés elfogadott, a mi közreműködésünkkel együtt sikeresen valósuljon meg!

Budapest, 2004. október 22.

Szepezdi Dezső nyá. ezds.
ügyvezető alelnök

90 ÉVE KEZDŐDÖTT AZ I. VILÁGHÁBORÚ

1914. június 23-án Boszniába utazott Ferenc Ferdinánd főherceg, a Monarchia fegyveres erőinek főparancsnokaként, hogy szemlét tartson az ott végrehajtott 15. és 16. Császári és Királyi hadtest hadgyakorlatán. A hadgyakorlat végén a főherceget és feleségét, valamint a kíséretében lévő magas rangú tiszteket a megszállt Bosznia-Hercegovina előkelőségei köszönteni kívánták Sarajevóban. Erre a napra tervezték merényletüket azok a szerb hazafiak csoportjába tartozó fiatalok, akiket egy nacionalista szervezet megbízott.

Azért irányult a merénylet éppen Ferenc Ferdinánd ellen, mert mint a trónörökös, nem elégedett meg az addigi délszláv eredményekkel, hanem Szerbiát is be kívánta vonni a dualista államba harmadikként. A trónörökös, és felesége Zsófia hercegnő, életét vesztette. A monarchia ultimátumot adott át a szerbeknek, amelyben arra kérte más követelések mellett, hogy ítélje el a szerb nacionalista mozgalmat, szolgáltassa ki a felbujtókat, zárassa be a nyomdákat, számolja fel a Narodna Odbrana szervezetét.

Mindennek végrehajtására 48 órát szabott. Július 25-én megszüntette a diplomáciai kapcsolatot, majd 28-án hadat üzent Szerbiának. Ausztria-Magyarország hadban állónak tekintette magát.

A háborúhoz később a Monarchia oldalán csatlakozott Németország, Törökország, Bulgária.

Szerbia oldalára állt Oroszország, Anglia, Franciaország, Belgium, Románia, Egyesült Államok, Japán, Görögország, Portugália végül Olaszország. Ennyi országot megmozgató, ilyen hosszú ideig tartó, és ennyi új fegyvert bevető háború még nem volt. Ezért a szakirodalom elnevezte: VILÁGHÁBORÚNAK.

Csak a következő világháború megindítása után számozták, I., illetve II. világháborúnak.

A magyar katonák a háborúban harcolhattak a közös hadseregben, a magyar honvédségben, illetve a népfelkelésben. A háború megindulásakor az osztrák-magyar közös haderőnek 52 gyaloghadosztálya volt, ebből 8 honvéd hadosztály. A háború alatt a monarchia mozgósított létszáma 4 és fél millió fő, ebből a frontokon tartózkodott 2-3 millió.

A háborúban a legfontosabb frontszakaszok az alábbiak voltak:

1914. Szerbiai front, Nyugati front: Luxemburg, Belgium, Franciaország, Galicia; Afrikai harcok;

1915. Galicia (oroszok ellen), Szerbia, Olaszország belép ellenünk, francia front;

1916. Állóháború alakul ki (francia-angol-német csapatok között), orosz offenzíva a Monarchia csapatai ellen, Románia belép ellenünk;

1917. Tengeri háborúk, tengeralattjárók harca, Amerika belép a háborúba, véres harcok az olasz fronton;

1918. Vereségek a frontokon, november 11. fegyverszünet.

Az 1918-ig tartó világháború a központi hatalmak vereségével végződött. A katonai összeomlást a

Tanácsköztársaság követte. Ezután következett az a békediktátum, amelynek még a mai napig is következményei vannak: Magyarország szétdarabolása. A győztes hatalmak nem kímélték a többi vesztes felet sem, területük egy részének elcsatolásával egy új világháborúnak teremtették meg az alapjait.

Nevezzük meg a békeegyezmények diktátorait: Vittorio Orlando olasz, David Lloyd George brit, Georges Clemenceau francia miniszterelnök és Woodrow Wilson amerikai elnök.

A Puskás Híradó elsősorban szakmai kiadvány, ezért a következő számunktól kezdve folytatásokban közzé tesszük egyesületünk tagjának, Vitéz Zoltán ny. őrnagy bajtárs gyűjtésének egy-egy részletét, az első világháborús híradó elődeink tevékenységéről, és hősieis tetteiről.

Vörös Béla
ny. mk. ezds

HÍRADÓK AZ I. VILÁGHÁBORÚBAN

A M. KIR. I. NÉPFELKELŐ GYALOGEZRED TÁVBESZÉLŐINEK HARCTÉRI MŰKÖDÉSE (LOVAG WACHUTKA FERENC ADATAI ALAPJÁN)

A hátszágban kiképzett távbeszélők a menetszázadokkal indultak a harctérre, míg az első 20 menetszázad egyenként kb. 30 távbeszélő kiképzésű emberrel rendelkezett, addig a további menetalakulatoknál ezek száma csökkent. A harctérre érve a távbeszélőket elosztották úgy, hogy az ezredtörzsnek 15 főből álló csapattávbeszélő-osztaga a zászlóaljnak 5-5 főből és a századok 3-3 főből álló távbeszélő járőre erre a létszámra kiegészítődött. Az ezred távbeszélő osztagból való pótlás sokszor létszám hiányában nem volt lehetséges, ilyenkor az ezredparancsnokság által vezényelt csatárokat a dandár távbeszélő osztag képezte ki.

Lássuk, mily összeköttetés volt egy ezrednél. Az első vonalból, a rajvonalból, a századparancsnokhoz, továbbá a századtartalékhoz vezetékes összeköttetés általában nem volt. Itt a híradás személyi híradó eszközökkel (jelentő futó) történt. A századparancsnoknak már vezetékes összeköttetése volt a zászlóaljparancsnoksághoz, a zászlóaljtartalékhoz és néha ez ezredközöshelyhez is. Az ezredparancsnokság az ezred tartalék, ezred segélyhely és előljáró dandár parancsnokságával és természetesen zászlóaljaival is távbeszélő összeköttetésben volt. A dandáron keresztül az előljáró hadosztályparancsnoksággal és a dandár tartalékkal is megvolt az összeköttetés.

Amint már előbb megjegyeztem, kapcsoló nem volt. Így végeredményben bármelyik századparancsnokság a hadosztály és dandár közti beszélgetést is hallhatta, ami természetesen az ellenséges lehallgatást is megkönnyítette. Később persze a dandárparancsnokságnál az összefüggő hírendszert olyképen választották el, hogy az előbb vázoltak szerint vagy keresztlemezes váltós megoldást alkalmaztak, vagy minden befutó vezetékét külön-külön készülékbe kapcsolták be.

A távbeszélő járőrök emberei állandó készenlétben éltek és állottak. Ha a készülék mellett szolgálatot teljesítő távírász vonalszakadást jelzett - sokszor igen kevés időkülönbséggel az összes vonalak szakadtak el - akkor a vonalvizsgáló járőr nyomban elindult, hogy a hibát megkeresse és kijavítsa.

Gyakran előadódott, hogy az éppen helyreállított vezeték más helyen sérült meg és a járőr munkáját tüstént előlről kezdhetette.

Az orosz fronton még aránylag „kellemesebb” volt a távbeszélő dolga, az olasz harctéren annál veszedelmesebb. A telefonistának megállása nem volt. Ha a vezeték nem az ellenséges lövedék szakította el, akkor a kötőmelék szaggatta ezer darabra. A vonalak mentén haladó vonalvizsgáló járőrre is megnyitották az olasz tüzgépek tüzüket és bizony kevés vonalvizsgáló járőrbeli ember tért sértetlenül vissza állomásához. Ne felejtjük el, hogy egy századnál, mint említettem, csupán három telefonista volt, akik közül az egyik ellátta az állomásszolgálatot, míg a fennmaradó 2 ember a karbantartó szolgálatot végezte. Egy telefonjárőr emberének érdekes elbeszélését közlöm:

„...megint vonalszakadás! Ma már nyolcadszor megyek ki a vonalra. Fogom a szerelétkészletet és indulok. A hold sápadtan pislog le egy tovakúszó, rojtos szélű felhő mögül. Csakhamar megtalálom a szakadást. Gyorsan összekötöm a két elszakadt vonalvéget és tovább vizsgálom a vonalat. Megint egy szakadás. Gránát repeszdarabja vágta ketté. Itt gyorsan kell dolgozni, mert bizony gyakran lőnek ide. Széles gránát-túrta lyukak a földön. Szilánkok és kődarabok szanaszét, a felperzselt fű pedig sárga az ekrazitportól. Most megint szaladni kell, mert erre a részre is szaporán lőnek, Salubio-i magaslaton harccsoportparancsnokság távbeszélőközpont fedezéke - túl vagyok már a veszedelmes helyen, itt már nyugodtabban mehetek. Egy-egy gyalogsági lövedék fütyül el mellettem... hallom, megint jön egy gránát. Földre vágódom, behúrom a fejem, irtózatossá, agyvelőt repesztő dördülés és tömegével hullanak a kődarabok és vasszilánkok. Ismét morajló hang, túlról lőttek egy 28-ast, de, amint a baka mondja: bedöglött. Lassan érem el a rajvonalat. Lassan, óvatosan lehet csak menni, mert az árok csúszós és sáros az esőzéstől. Néhol térdig ér a víz.. Most megint nekivadult az ellenség. Süvöltőz, dörren, csattog és dörög köröskörül és reng a föld. A bakák húzódoznak az árokkal és a harántgátak mellé, pillanatra a fejvesztettség uralkodik, tétova, révedező tébolyodott tekintetek... Bekapcsolok a vonalba. Ordítok. Semmi válasz. Még mindig hiba van a vonalon. Gyerünk tovább. Itt ki kell másznom az árokból, mert az állás mögötti temetőfalon túl vezet tovább a vonal. Megint egy szakadás. Helyrehozom. Bekapcsolok. Halló dandár! Itt 81! Mehetek vissza! Visszafelé még néhányszor megpróbálom a vonalat. Nincs baj. Bevonulok...”

EMLÉKTÁBLA AVATÁSI ÜNNEPSÉG

Tisztelt Hölgyeim, Uraim!

Engedjék meg, hogy a Váci Esze Tamás Honvéd Nyugdíjas Egyesület nevében, és megbízásából tisztelettel köszöntsem Önöket a Honvédelem Napja alkalmából rendezett, - Vác város katonai emlékhelyeinek megőrzése, ápolása céljából rendezett ünnepségünkön, melynek keretében ma emléktáblát avatunk ezen az épületen. A tegnapi napon, - 155 évvel ezelőtt, - 1849. május 21-én, a Vörös sipkás honvédek megrohmozták, visszafoglalták Budavárát, ennek emlékeként, ezen a napon ünnepeljük a Honvédelem napját. 2003-ban, szintén a Honvédelem Napjára emlékezve, avattunk már egy emléktáblát a volt kis laktanya épületén, mely ma a Városi Könyvtár épülete. Az elmúlt, több mint másfél évszázad során városunk is tanúja, sőt aktív résztvevője volt az önálló nemzeti haderő létrehozásáért vívott küzdelmeknek. Vác város a hosszú évtizedek alatt katona várossá fejlődött.

A XIX. Század 70-es éveiben a kiegyezést követően rendkívül fontos esemény volt „az általános védkötelezettség” törvénybe iktatása. Ezt követően politikai csatározások, heves viták folytak arról, hogy milyen szervezeti felépítésű, és mekkora létszámú legyen a Monarchia keretében az önálló Magyar Honvédség. A végleges döntést, a Honvédségről szóló 40. törvénycikk formájában 1868. december 5-én szentesítette Ferenc József.

És most engedjék meg, hogy az engem ért megtiszteltetés szerint, - néhány mondatban, a teljesség igénye nélkül - jelentsem Önöknek a mai ünnepségünk tárgyát képező nagylaktanya történetét. Ha az utazó a 2/A úton a kódsi elágazás felől közelíti meg városunkat, akkor a vasúti aluljáró után itt érkezik be a városunkban, a Honvéd utcába, - ahol most mi állunk – elhalad ezen kétemeletes széphomlokzatú épület előtt, mely ma a General Electric Tungstram Lightig. Magyarul a Tungstram Fényforrás gyára, és tán nem is tudja, hogy miért Honvéd utca ez ahol állunk, és tán nem is tudja, hogy ez az épület valóban az 1867-es kiegyezés utáni Magyar Honvédség egyik létrehozott lovas egységének, a 6. Honvéd Huszárezrednek a kaszárnyája volt. Érdekességként el lehet mondani, hogy akkor két év alatt épült fel, ez az impozáns épület. Levéltári adatok szerint: Vác városának 1872. április 27-én a 142. szám alatt hozott végzése szerint „az állandó választmány véleménye elfogadtatván” az állandó katonai laktanya építésére, a város külterületén, a vasúttól a városba vezető út mellett, az ottan emelendő két épület részére, 2 katastrális hold pusztazerű tér minden díjfizetés nélkül átengedtetik”. A város döntését követően a Megyei Bizottmány Közgyűlése „tekintve a cél közhasznú voltát” jóváhagyta Vác város döntését és megkezdődhetett az építkezés. 1874. év végén – idén 130 éve – megtörtént a huszárok beköltözése, a Váci 6. Huszárezred, két osztállyal, Somogyi Ödön ezds. ezredparancsnok vezetésével, elfoglalta állomáshelyét. Itt meg kell jegyezni, hogy az ezred törzskara a kislaktanyában (a mai Városi Könyvtár épületében) volt.

A huszárezred a váci helyőrség létrehozója, meghatározó színfoltja lett városunknak. Működése sokban hozzájárult a város fejlődéséhez, tisztiaállománya gazdagította a város társadalmi életét. Zenekara rendszeresen térzenét szolgáltatott a város lakóinak (például a püspöki palotakert Duna partján, az e célból épített zenepavilonban) ezzel erősítette a hazafiság és honvédelem érzését. A történelem viharos korszaka, eseményei meghatározták ennek a laktanyának a sorsát is. A századforduló után a nemzetközi változások, a politikai és katonai erőcsoportosítások, a Központi Hatalmak és az Antant létrejötte, változásokat hozott a Magyar Honvédség életében is. 1913-ban a Váci 6. Huszárezred megszűnt, átdiszlokálták Zalaegerszegre. Azt lehet tudni az ezredről, hogy az I. világháborúban több hősi küzdelemben vett részt, tisztjei, legénysége több kisebb-nagyobb kitüntetésben részesültek, de maga az ezred nagy összeomlás során megsemmisült. 1913-ban ebbe a kaszárnyába, a huszárezred helyére, Koprina Ferdinánd ezredparancsnok vezette 2. számú vasutas ezred lett elhelyezve. A Trianoni békediktátum után, a két világháború között alapvetően műszaki alakulatok voltak ebben a laktanyában. De innen indult a keleti frontra egy kerékpáros zászlóalj is, a gyorshadtest részeként, a 2. Magyar Hadsereg kötelékében. Az intelligens, nagy szakmai tudású műszaki ezred katonái is hadbavonultak, a vasutas ezred soha nem tért vissza. Még a II. világháború alatt 1943-ban kezdődött Kisvácott a vasút fölött a Magyar Királyi Honvéd Iskola építése, mely tisztetek és híradó alparancsnokok kiképzését végezte.

A II. világháború végén megalakult Ideiglenes Kormány első döntése volt az új demokratikus Honvédség létrehozása. Büszkék lehetünk rá, hogy számos váci lakos vett részt az - ebben a laktanyában elhelyezett – új Út és Vasútépítő dandár katonájaként a helyreállítási munkákban. 1946-47-ben egy Határvadász zászlóalj is szolgált a váci helyőrségben. 1948-ban Kisvác Dunaparti részén új laktanya építésébe kezdtek mely először egy híradó ezred állomáshelye lett. Az 50-es években, a Damjanich nagylaktanyában már Műszaki Dandár volt. A feszült hidegháborús időszakban bővítették a katonai erők létszámát. Ennek keretében a Műszaki Dandár, pontonos hídépítő századdal, védelmet biztosító légvédelmi tüzérosztállyal bővült, így a technikai eszközök számának gyarapodása következtében kinőtte a laktanyát, számára a Kisvác Dunaparti részén lévő laktanyát bővítették ki. A Műszaki Dandár 1956 elején áttelepült, ez az épület - 82 év elteltével, - megszűnt, mint katonai létesítmény, története itt számunkra befejeződött. Az épületet átvette a fejlődő ipar. Az Egyesült Izzó TV képcsőgyártó üzemet alakított ki az épületben. Az akkor korszerű fekete-fehér képcsőveket az Orion és Videoton gyáraink építették készülékeikbe, a fellendülő hazai tévézést szolgálva. A Híradó Ezredel összevont Híradó, ennek folyományaként jött létre a Sallai Imre Híradó Ezred, és később a Híradó Kiképző Központ, majd 1991-től Esze

Tamás Híradó Ezred, átvette a meghatározó szerepet Vác katonaváros történetében. Egy nemzedéken át nevelte a híradó szakembereket, és számos kimagasló személyiséget adott a Magyar Honvédségnek. A rendszerváltás után, megváltozott a honvédelem felfogása. A nemzetközi és hazai biztonság kialakítása, ellátása más feladatokat igényel a fegyveres erőktől és a társadalomtól egyaránt. A honvédelem ügye társadalmi szinten leértékelődött. A megváltozott katonapolitikai döntések eredményeképpen, Vác városba telepített katonai szervezetek 2001-ben megszűntek, Vác mint katonaváros megszűnt létezni.

A mai fiatalság már nem tudja, - tán nem is érdekli, - hogy ez az épület valaha laktanya volt, bár a Honvéd utca elnevezése elgondolkoztathatja őket. Ezért szeretnénk felhívni a figyelmüket hős katonai elődeinkre, legyenek büszkék katona múltunkra, katona hőseinkre, mert hősök voltak Ők, bármilyen feladattal küldték őket háborúba, a parancsot minden esetben legjobb tudásuk szerint végrehajtották.

Mi nyugállományú katonák, a még élő nemzedék, továbbra is vállaljuk „a hazafiság eszményére épülő honvédelem szolgálatát” Ezért mint a Váci Esze Tamás

RÁDIÓZUNK

(A MAGYAR RÁDIÓADÁS JUBILEUMÁRA)

1925-ben indult meg a magyar rádióműsor adása. Mi abban az időben Kőszegen laktunk (Honvéd laktanya, Király út 80.). Álmaim gyerekszobája, laktanyaudvar, istállókkal kis géppuskás lovakkal, kocsiszínnel és század körletekkel. Apám a 8. század parancsnoka Farkas úrral, a mindentudó műszerésszel egy kis „egylámpás” rádiót építtetett (visszacsatolt audion). Ez a készülék a cső fűtését szolgáló ólom akkumulátorral és az anódfeszt biztosító szárazelemmel a házi oltárt testesítette meg. Két pár fejhallgató tartozott a műhöz, így a család minden tagja egy fél fejhallgatóval hallgatta Budapestről a „séta az órásboltban” vagy a „perzsavásárt” de mivel közel volt Bécs, a bécsi óraketyegést, a szünetjelet.

Ha műsor volt, a család a szerkentyű köré kuporodott, és a fél fejhallgatóra tapadva, ha véletlenül a padló nyikorgott, hárman pisszegtek rá. Történt, hogy apámat vakbélgörcsök miatt sürgősen a szombathelyi honvéd kórházba utalták. A kórház a kámoni úton egy földszintes barakkokból álló intézmény volt. Apám elfoglalta a kijelölt szobáját. Nemsokára jött a Kardos tiszthelyettes úr, a műtős előkészítő, hogy az inkriminált helyen szükséges borotválást, illetve a műtét előkészítést végrehajtsa. A szobában nem talált senkit. Rövid keresés után sikerült felderítenie, hogy apám előbb a tetőre mászott fel, hogy az antennát telepítse, mert a nélkül nem műtét a műtét. Miután így minden elrendeződött, nyugodtan feküdt a kés alá, és gyógyulását biztosan elősegítették a fejhallgatóban hallható zsongító dallamok.

(Nem csoda, hogy híradó lettem.)

Lászy János
nyá. alez.

Honvéd Nyugdíjas Egyesület tagjai feladatunknak tekintjük a váci katonai hagyományok őrzését, ápolását, átadását az utókor számára. Ebben a munkánkban komoly segítséget kapunk, - ezért köszönetünket fejezzük ki – Vác Város Önkormányzatának, minden hagyománytisztelő polgárának, mindenkinek, aki egyetért, és támogatja hagyománytisztelő munkánkat. Bizton reméljük, hogy az utánunk következő nemzedék folytatni fogja a katonai hagyományok őrzését, ápolását.

Hálánk és köszönetünk kifejezése mellett leplezzük le városunk dicső katonamúltjára emlékeztető, Váci Damjanich nagylaktanya emléktábláját, emlékezve a dicső múltra, előrenézve a jövőbe.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Vác, 2004. május 22.

*Szilveszter Sándor nyá. mk. alez.
Esze Tamás Honvéd Nyugdíjas Egyesület
elnökhelyettes*

IGÉNYLÉSEK ÉS SZAKEMBEREK

A hadtest hadbiztosi osztálya elindított egy tájékoztató összeírást:

„F. hó 29-ig 'Gy' jelzéssel jelentse, van-e raktárban bőrfurdancs.”

Ez a szolgálati úton eljutott az utolsó századparancsnokig, aki hívatta a szolgálatvezetőt:

„- Kovács, nézze meg,, hogy van-e a raktárban bőrfurdancsunk.”

- Alázatosan jelentem nincs.

- Akkor összesítve jelentsük, hogy rajonként két darabot igényelünk”

- Igenis!”

(A bőrfurdancs a börszerelvényeket károsító rovar!)

A H.M.7.ö. osztálya (híradó) írásban felhívta az alárendelt alakulatok figyelmét:

„Az alárendelt alakulatok anyagkezelői a hideg idő beálltával, a karbantartási időszakban fordítsanak gondot az ólomakkumulátorok kezelésénél az előírtas Bohmée szerinti savtartalomra. Szükség esetén azokat a megfelelő sűrűsége töltse fel. Az előkészített keveréket famuddal keverjék.”

Több alakulattól különböző mennyiségű „famud” igénylés érkezett be, ami a rendeletet kiadóknak fejtörést okozott. Végül a kiadott sokszorosított szöveg eredetijét előszedve megállapították, hogy a szövegben elírás történt. *„A keveréket farúddal kell keverni!”*

(Feltehetően az igényléseket nem teljesítették.)

Lászy János
nyá. alez.

Felismeri?

(megfejtéseket a következő összejövetelünk alkalmával kérjük leadni)

Puskás Híradó

a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület kiadványa

Kiadja:	Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület 1143 Budapest, Stefánia út 34. Postacím: 1438 Budapest, Pf. 371.
Felelős kiadó:	Dr. Lindner Miklós
Szerkesztő:	Vörös Béla
Olvasó szerkesztő:	Dr. Horváth László
Tipográfiai szerkesztő:	Hajzer György
Rovatvezetők:	Horinka Ferenc (szervezeti élet) B. Nagy Péter (tudomány és technika) Lászlay János (katonai múltunk) Szepezdi Dezső (társadalmi és katonai kapcsolatok)
Fotók:	Hidasi György